bron: overpalliatievezorg.nl/zorg-en-hulp/fysieke-medische-hulp
datum: 24-11-2026

Lichamelijke hulp

Het zorgen dat je zo min mogelijk last hebt van je lichamelijke klachten is een belangrijk onderdeel van palliatieve zorg. Deze zorgverleners kunnen je hierbij helpen.

Hoofdbehandelaar en centrale zorgverlener

De meeste mensen krijgen in de palliatieve fase te maken met veel zorgverleners. Het is belangrijk dat die met elkaar praten en de verschillende soorten zorg op elkaar afstemmen. Er moeten ook mensen zijn die het overzicht houden en 'de spin in het web' zijn. Dat zijn de hoofdbehandelaar en de centrale zorgverlener.

De hoofdbehandelaar is eindverantwoordelijk voor de behandeling. Meestal is dit de specialist of de huisarts.

De centrale zorgverlener stemt de verschillende soorten zorg op elkaar af. Hij of zij is je eerste contactpersoon bij vragen en problemen. Vaak is dit de verpleegkundige.

Huisarts en wijkverpleegkundige

Wil je thuis sterven, dan krijg je zorg van je huisarts en van de wijkverpleging. Zij proberen ervoor te zorgen dat je in de laatste periode van je leven zo min mogelijk klachten hebt, zoals pijn, angst en zorgen. Je kunt met hen bespreken wat je belangrijk vindt en wat je wensen en behoeften zijn. Zij kunnen je helpen om het leven zo goed mogelijk af te ronden.

De huisarts is verantwoordelijk voor de medische zorg. Zo nodig neemt de huisarts contact op met je medisch specialist, palliatief verpleegkundige van de thuiszorg of met het Team Palliatieve zorg van het ziekenhuis. Zij kan ook andere zorgverleners inschakelen, zoals een fysiotherapeut, een logopedist, een maatschappelijk werker of een psycholoog.

Bespreek met de huisarts wat je van elkaar verwacht, en wat je wensen zijn als het levenseinde dichterbij komt.

De wijkverpleegkundige kan verschillende dingen voor je doen, zoals:

- thuis met je bespreken wat je wensen en behoeften zijn
- je thuis verpleegkundige zorg geven, zoals je wassen en aankleden, wonden verzorgen en medicijnen geven
- zo nodig een specialistisch team inschakelen, bijvoorbeeld voor het aanleggen van een pompje voor bepaalde medicatie
- andere zorg regelen, zoals huishoudelijke hulp, thuiszorg of nachtzorg
- je advies geven over hulpmiddelen en waar je die kunt halen
- jou en je naasten advies geven over nazorg voor nabestaanden

Team Palliatieve zorg

Een Team Palliatieve zorg in het ziekenhuis bestaat uit mensen die heel veel weten van palliatieve zorg. Dit team adviseert behandelend artsen, verpleegkundigen, patiënten en hun naasten. Het geeft alleen adviezen.

Niet elke zorgverlener denkt er zelf aan om het Team Palliatieve zorg in te schakelen. Dan kan je je centrale zorgverlener vragen om dat te doen.

Medisch specialist en verpleegkundige

De specialist zal proberen te zorgen dat je zo weinig mogelijk klachten hebt, en dat je ziekte niet snel erger wordt. Als het nodig is, kan zij verwijzen naar een andere zorgverlener, bijvoorbeeld een fysiotherapeut, diëtist of psycholoog.

De verpleegkundige of verpleegkundig specialist helpt bij het verminderen van klachten en geeft advies, begeleiding en ondersteuning. Vaak is de verpleegkundige ook je eerste aanspreekpunt.

Is er geen behandeling in het ziekenhuis meer mogelijk of nodig, dan verwijst de specialist je naar de huisarts. Dat gebeurt ook als je niet meer behandeld wilt worden.

Het is erg belangrijk dat alle zorgverleners én je naasten precies weten wat er is afgesproken over jouw zorg, en wat jouw wensen zijn. Een individueel zorgplan kan daarbij helpen.

Fysiotherapeut

Als je moeite hebt met bewegen, staan en/of zitten, kan een fysiotherapeut je adviseren en behandelen. De fysiotherapeut kan misschien ook helpen bij benauwdheid.

Je kunt zelf een bezoek aan de fysiotherapeut brengen. Als dat niet (meer) gaat, kan de fysiotherapeut ook bij jou langskomen.

Fysiotherapeuten hebben verschillende specialisaties, bijvoorbeeld op het gebied van kanker of longen. Let daar goed op als je een fysiotherapeut kiest, of laat je adviseren.

Ergotherapeut

Misschien zijn bepaalde dagelijkse handelingen door je ziekte moeilijk geworden. Een ergotherapeut helpt om deze dagelijkse handelingen weer mogelijk te maken. Zij kan:

- adviseren hoe je bepaalde handelingen kunt uitvoeren zoals: eten, lezen en jezelf verzorgen
- nieuwe vaardigheden aanleren zoals: rolstoel rijden, hulpmiddelen leren gebruiken of dingen zittend doen
- adviseren over het gebruik van hulpmiddelen
- adviseren over eventuele aanpassingen in de woning

Diëtist

Heb je problemen met eten? Of heb je er vragen over? Dan kan een diëtist je helpen. Je arts kan je doorverwijzen, bijvoorbeeld naar:

- een diëtist van het ziekenhuis
- een diëtist van het verpleeg- of verzorgingshuis
- een diëtist van de thuiszorgorganisatie.
- een diëtist met een eigen praktijk

Logopedist

Een logopedist helpt je als je problemen hebt met praten of horen. Zij kan ook helpen als je problemen hebt met kauwen en slikken.

Voor professional

Geef jij zorg en ondersteuning aan patiënten in de palliatieve fase? Lees dan hier meer over de fysieke dimensie van palliatieve zorg.